

Смагулова Г.С.,
Жумагазиева А.Г.

**Инновациялық экономиканың
қалыптасуының шетелдік
тәжірибесі**

Инновациялық саланың динамикалық дамуы – инновациялық экономиканың бастыларының бірі болып табылады. Мұндай жоғары технологиялық экономика тиімді инновациялық жүйенің болуын және инновациялық процесті қолдау институттарын құруды білдіреді. Экономикасы дамыған әр мемлекет инновациялық жоғары технологиялық өндірістің дамуына бағытталу арқылы ұлттық өнеркәсіпті дамыту мен қолдаудың белгілі бір сценариелерін жасайды. Сонымен қатар олардың әртүрлі бәсекелестік басымдылықпен әртүрлі уақыт кезеңдерінде өз саясаттарын қалыптастырғандығын атап өткен жөн. Көптеген дамушы елдер жоғары технологиялық өндірісті ұйымдастыруды білдіретін өнеркәсіптің инновациялық салаларын қолдауға назар аударды. Қазақстандағы инновациялық дамуды талдау еліміздегі инновациялық қызметке үлкен рөл бөлінетіндігін көрсетеді. Сонымен қатар республикадағы инновациялық қызмет еліміздің әлемдік нарықтағы бәсекеге қабілеттілігін көтеру көзі бола алмай отыр. Бүгінгі күні Қазақстандағы инновациялық даму мәселелерінің бірі ғылыми зерттеулердің аяқталмауы және олардың өндірістен алшақтауы болып табылады.

Түйін сөздер: инновациялық экономика, инвестиция, өнеркәсіп, инновациялық қызмет, технология.

Smagulova G.S.,
Zhumagazieva A.G.

**Foreign experience of formation
of innovative economy**

Dynamic development of the innovative sphere - one of main composed innovative economy. Such hi-tech economy assumes existence of effective innovative system and creation of institutes of support of innovative process. Each state with developed economy finds for itself own certain scenario of development and support of the national industry, being guided by development of innovative hi-tech productions. It is also important to take into account that the countries formed the policy during the different periods of time, having various competitive advantages. Many developing countries also placed emphasis on support of development of the innovative industries meaning the organization of hi-tech productions.

The analysis of innovative development in Kazakhstan shows that in the country the big part is assigned to innovative activity. At the same time it should be noted that innovative activity in the republic isn't a source of increase of competitiveness of the country in the world market yet. One of problems of innovative development in Kazakhstan is incompleteness of scientific researches, their separation from production today.

Key words: innovative economy, investment; industry, innovative activity, technology.

Смагулова Г.С.,
Жумагазиева А.Г.

**Зарубежный опыт
формирования инновационной
экономики**

Динамичное развитие инновационной сферы - одно из главных слагаемых инновационной экономики. Такая высокотехнологичная экономика предполагает наличие эффективной инновационной системы и создание институтов поддержки инновационного процесса. Каждое государство с развитой экономикой находит для себя собственный определенный сценарий развития и поддержки национальной промышленности, ориентируясь на развитие инновационных высокотехнологичных производств. Важно также принимать во внимание, что страны формировали свою политику в разные периоды времени, обладая различными конкурентными преимуществами. Многие развивающиеся страны также делали акцент на поддержку развития инновационных отраслей промышленности, подразумевающих организацию высокотехнологичных производств. Анализ инновационного развития в Казахстане показывает, что инновационной деятельности в стране отводится большая роль. Вместе с тем необходимо отметить, что инновационная деятельность в республике пока не является источником повышения конкурентоспособности страны на мировом рынке. Одной из проблем инновационного развития в Казахстане на сегодняшний день является незавершенность научных исследований, их отрыв от производства.

Ключевые слова: инновационная экономика, инвестиция, промышленность, инновационная деятельность, технология.

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕСІ

Инновациялық экономика — бұл ұйымдардың көбі инновациялық қызметпен айналысатын, ал инновациялық өнімі жалпы өнімнің жартысынан көп немесе соған шамалас елдің экономикасы.

Дамыған елдерде инновациялық қызметпен өнеркәсіптік кәсіпорындар мен қызмет көрсететін ұйымдардың 60-80% айналысады. Инновациялық экономика секторы дамыған елдердің өнеркәсібінде бірінші ғылыми-техникалық революциядан бастап пайда болды, содан бері технологиясы және еңбек өнімділігі жоғары экономиканың үстем етуші секторына айналды.

Қазіргі жаһандану аясының кеңейе түсу барысында жаңа технологиялардың, ғылым мен сапалы білім берудің кез келген елдің өркендеуінің шешуші факторына айналуы, дамыған елдерде «инновациялық экономиканың», «білімге негізделген экономиканың» қарқынды түрде бой алуы осы бағыттағы ізденістердің өзектілігін барған сайын арттырады. Қазір «білімге негізделген экономика», «инновациялық экономика», «парасатты экономика» ұғымдары әртүрлі әдебиеттерде жеке ұғым ретінде қарастырылғанымен, олар мазмұны жағынан ұқсас болып табылады. Себебі, осы аталған ұғымдардың кез келгені ғылымға, білімге, ғылыми-техникалық прогресс жетістіктеріне, жаңа технологияларға және инновацияларға негізделеді.

Елбасының Қазақстан халқына Жолдауларының бірінде білім берудің бәсекеге қабілеттіліктің маңызды құраушысы ретіндегі рөлі мен маңыздылығы негізгі басымдылықтың бірі ретінде анықталған. Яғни «білім беру реформасы— Қазақстанның бәсекеге нақтылы қабілеттілігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін аса маңызды құралдардың бірі. Бізге экономикалық және қоғамдық жаңару қажеттілігіне сай келетін осы заманғы білім беру жүйесі қажет. Адамның өмір бойы білім алуы үшін жағдай туғызуымыз керек», — делінген.

Инновациялық экономика дамыған білім беру жүйесінің болуын талап етеді. Инновациялық экономика — жоғарғы дәрежеде адам капиталы салымымен сипатталатын экономика. Оны индустриалды қоғамның жаңа қоғаммен ауысуы кезінде пайда болатын экономикалық қатынастардың ерекше нысаны десе де болады. Инновациялық экономика дәстүрлі

салаларға қарағанда адам капиталы «сапасына» мейлінше тәуелді салалардың өсуімен сипатталады және ол өз құрамына кәсіптік білім беруді, ақпараттық-коммуникациялық технологияларға негізделген өнімдер мен қызметтер, интеллектуалды өнертабыстар нарығын қосады. Оларды пайдалану ауқымы уақыт талабымен бірге жедел өсіп келеді.

ЭБДҰ елдерінде инновациялық экономиканы өлшеудің төрт көрсеткіші: инновациялық жүйе, адам ресурстары мен ақпараттық және коммуникациялық технологияларды дамыту, мемлекеттің инновациялық қызметті қолдаудағы экономикалық және құқықтық саясаты қолданылады [1].

Бүгінгі таңда инновациялық экономика экономикалық өсудің қозғаушы күші екендігі даусыз. Ол келесідей алғышарттармен негізделеді [2]:

- Инновациялық экономика әлеуметтік-экономикалық дамудың негізгі факторының бірі. Дамыған елдерде ЖІӨ өсімінің 50%-дан 90%-на дейін инновациялармен және технологиялық прогрестермен анықталады. Ал Қазақстанда экономикалық өсу негізінен шикізат өнімдерін экспорттаудан болып отыр.

- Инновациялық экономика тек бизнестің ғана емес, ұлттық экономиканы тұтас алғанда бәсекеге қабілеттілікті арттырудың негізі болып табылады.

- Өндірісте еңбек өнімділігін арттыру арқылы тұтынушыларға әрі арзан, әрі сапалы тауарла мен қызметтер ұсынуға мүмкіндік береді.

- Қазіргі кезде бүкіл әлемді мазалап отырған экологиялық проблемалардың зардабын жою және олардың алдын алу шараларын іске асырудың бірден бір тиімді жолы – ол жаңа технологиялар енгізу арқылы қалдықсыз өндірісті іске қосу болып табылады.

- Инновациялық экономика қазіргі ғылыми сыйымды әлемдік нарыққа кіруге мүмкіндік береді. Жаңа технологиялардың әлемдік рыногының жылдық айналымы минералдық ресурстар рыногын еселеп орайды.

Ғылым мен техниканың жетістіктері арқылы өз экономикасын алға жылжытып, дүниежүзілік рыногта алдыңғы қатарлы елдер қатарына шыққан көптеген мемлекеттер бар екенін тарихтан жақсы білеміз. Осыдан бірнеше онжылдықтар бұрын әлемдегі дамушы мемлекеттер қатарында болған Оңтүстік Шығыс Азия мемлекеттерінің тез арада дамып кетуі бұған нақты мысал бола алады.

Азияның «жолбарыстары» мен «айдаһарлары» өздерінің экономикалық дамуына экс-

портқа жоғарғы өңдеу сапасынан өткен тауарлармен ұсынуға бет алған. Олар әлемнің әртүрлі елдеріндегі, тіпті әр аймақтарындағы тұтынушылардың талап-талғамын ескере отырып, өз елдерінде экспорт үшін тауар өндіретін кешендер, ірі салалар құрған. Осы мемлекеттер сыртқы рынокқа өнім шығаруға қолайлы географиялық жағдайы, теңіз арқылы арзан тасымалдау көлігі мен арзан жұмыс күшін пайдалану арқасында әлемдік рынокқа арзан әрі сапалы, тұтынушының күнделікті қажеттілігін қанағаттандыратын тауарлар экспорттады. Бүгінде электрондық әлемде беделді орын алып отырған Жапония, Оңтүстік Корея, Қытай елдері тиімді жүргізілген ғылыми-техникалық, экономикалық, инновациялық саясаттың нәтижесінде осындай жетістіктерге қол жеткізді. Сондықтан да, ғылыми-техникалық саясат мәселесін толыққанды зерттеу, шетел тәжірибесімен танысу Қазақстан сияқты жас, ғылыми, өндірістік мүмкіндігі бар мемлекет үшін өте өзекті мәселе болмақ.

Жаңа индустриалды елдер, Жапонияны қоса алғанда, АҚШ-тың ішкі рыногындағы автокөлік пен электронды техниканың 30%-ға жуығын, тоқыма және тігін тауарларының 50%-ын қамтамасыз етеді.

Оңтүстік Кореяның экономикалық өсуіне әсер етуші факторлардың бірі – мемлекеттің тиімді басшылық етуі болып табылады. Мемлекет экспортты арттыру үшін елде шетелдік және отандық салымдарды, шетелдік технологияларды тарту үшін көптеген іс-шараларды жүзеге асырады. Оңтүстік Кореяның өткен ғасырдың 70-жылдарынан бастап «Мақсатты даму» бағдарламасын іске асыруда жеті басымды сала іріктеліп алынған. Олар: машина жасау, электроэнергия, тоқыма өнеркәсібі, қара және түсті металлургия, мұнай-химия және кеме жасау. Бұл салалар салықтық, кедендік және басқа да жеңілдіктерге ие болғанымен, қатаң мемлекеттік бақылауға алынды. Мемлекеттің қатаң бақылауы шетелдік капиталға да қатысты болды, яғни елдегі ынталандыру шаралары кез келген мемлекеттік инвестор үшін емес, тек елдің даму стратегиясына қатысты инвесторлар үшін ғана қолданылды. Бәлкім, осы себепке байланысты болар, 1967-1986 жылдары шетелдік тікелей инвестициялар жиынтық инвестициялардың 2%-нан аспады. Бірақ инвестициялардың 2/3 тек басым салаларда дамытуға бағытталды [3].

Жоғарғы технологиялық өнімдерді арттыру – ХХІ ғасырда Қытай экономикасын дамытудың негізгі мәселесіне айналып отыр. ҚХР

шет мемлекеттерден тартылған инвестицияларды энергетика, көлік және байланыс, мұнай-химия, металгия, жеңіл өнеркәсіп, ауылшаруашылығы, мәдениет, ғылыми зерттеулер сияқты инфроқұрылымды салалармен байланысты ірі және орта деңгейдегі объектілердің құрылымына бағыттап пайдалануда. Goldman Sachs компаниясының бағалауы бойынша келер жылдары Қытай экономикасына келетін шетелдік тікелей инвестициялардың орташа жылдық көлемі 100 млрд АҚШ долларына жетеді. Қытай экономикасы дамыған сайын инвестиция тарту артықшылығы басым болады. ҚХР еңбек өнімділігін көтеру стратегиясын ғылым және білім арқылы жүзеге асыру барысында жұмыс күшінің сапасын арттырып, ғылыми-техникалық инновациялардағы мүмкіндіктерін кеңейтуде. Жаңа және жоғарғы технологиялы өнімдер өндірісін дамыту үшін Қытайда 2003 жылы 53 мемлекеттік аймақ құрылған. Олар келесі салалар бойынша: авиация, электроника, компьютерлер және компьютерлік бағдарламалармен қамсыздандыру, байланыс құралдары, медицина және дәрі-дәрмек өндірісі [4].

Келесі мысал ретінде инновациялық даму жолына өсу стратегиясын сәтті жүзеге асырып көптеген дамушы елдерге үлгі болып отырған мемлекет – Финляндияны қарастыруға болады. Финляндияның соңғы 10-15 жыл ішінде жүргізіп отырған ғылыми-техникалық саясаттың экономиканы индустриалық жолдан инновациялық даму жолына бағыттауға мүдделі негізгі мемлекеттік құрылымдар арасындағы әріптестікті нығайтуға бағытталған Финляндиядағы ғылыми-техникалық саясаттың сәттілігін, оның экспортындағы жоғарғы технологиялық өнімдердің тұрақты өсуінен, ғылым мен технологияны мемлекеттік және жеке қаржыландыру көлемінің артуынан көруге болады.

Финляндияда ХХ ғасырдың 60-жылдары экономикада терең құрылымдық өзгерістерге, технологиялық модернизациялануға, көліктік, коммуникациялық инфроқұрылымды, ғылыми-техникалық әлеуетте дамытуға бағытталған кезең болып саналады. Осы кезеңде негізгі ірі жобалар – атом энергетикасы, ұшақтар жасау, аэроғарыштық өнеркәсіп, ЭЕМ өндірісі дами бастады. Бұл жердегі бір ерекшелік экономикадағы құрылымдық өзгерістер жеке бизнеске жүктелді. Мемлекеттің экономикаға арласуы ұйымдастырушылық істермен және қаржылық қолдау көрсетумен шектеліп отырған. Жүзеге асырылған «ірі жобалар» нәтижелері ретінде «Арион зымыраны», «Конкорд» ұшағы, аэробу-

стар, жылдамдығы өте жоғары жолаушылар пойызы, электрондық техникалар өндірісін мысалға алсақ болады. Мемлекет тарапынан жеке секторды мемлекеттік инвестиция мен ынталандыру үшін, көлік инфроқұрылымын дамытуда ауқымды бағдарламаларды жүзеге асыру үшін ғылыми-техникалық технопарктер құру елдің аймақтық даму қарқынын теңестіруге мүмкіндік береді.

Азия елдері болсын, Еуропа елдері болсын, барлығының экономиканы әртараптандыру жолына бағытталу барысында мемлекеттің тікелей немесе жанама реттеу әдістері арқылы экономикаға араласқаны айқын. Бірақ әр мемлекет инновациялық саясатын жүргізуде өзіне тиімді деп санаған бағытта тиімді реттеу құралдарын пайдаланады. Сол себепті, әлемдік тәжірибеге сәйкес, экономиканы әртараптандыру мен модернизациялауға мемлекеттің араласу үлесі тек қана белгілі мөлшерден аспауы тиіс деген тұжырым жоқ. Ендеше инновациялық даму жолында экономиканың осал жерлерін мемлекет тарапынан қолдау, ынталандыру және басқа да ісшараларын жүзеге асыру қалыпты жағдай деп санаймыз.

Дамыған мемлекеттердегі ғылым мен технология салаларын мемлекеттік реттеу әдістерін негізгі үш топқа бөлуге болады. Бірінші топқа мемлекеттің білім өндірісіне тікелей араласуын мемлекеттік ғылыми құрылымдарды (мемлекеттік зертханалар, институттар) қалыптастыру арқылы қамтамасыз ету мен оларды бюджеттен қаржыландыру жатады. Екінші топ қатарына іргелі зерттеулерді жүргізуге мемлекеттік және мемлекеттік емес құрылымдарда да қызмет ететін ғалымдарға қайтарымсыз субсидия, гранттар ұсыну жатады. Үшінші топқа ғылым мен технология салаларына жеке инвестициялардың келуіне қолайлы жағдай жасауға, жеке сектордағы зерттеулер мен сараптауларды, инновациялық белсенділікті ынталандыруға бағытталған әдістері жатады.

Біздің еліміздегі инновациялық экономика бастамасын еліміздің басшысы көтерген болатын. Н.Ә. Назарбаев өзінің еңбегінде: «Бүгінгі күні Қазақстанда VI технологиялық құрылыстың өзегі қалыптасуда. Технологияға, сондай-ақ инновациялық серпілістер үшін кадрлар дайындау бойынша жобаларға, ақпараттық технология мен интернеті дамытуға, ресурс үнемдейтін, экологиялық таза технологияға, ұлттық инновациялық жүйелерді қалыптастыруға инвестиция салу басым бағыттар болуы қажет. Айқын шикізаттық бағыттағы эконо-

микалы Қазақстан бүгінгі күні ғылым мен өнеркәсіптің бес саласының басым бағытта дамуын қамтамасыз етуге бағытталған жобаларын иеленеді. Олардың ішінде нанотехнология және жаңа материалдар, биотехнология, ақпараттық және космостық технология, көмірсутекті және таукен металлургиялық секторының технологиясы және осылармен байланысты сервистік технологиялар, ядролық және жаңартылатын энергетика», – деді [5].

Қазіргі таңда Қазақстан экономикасының бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырып, арттыруда мемлекеттің көмегіне деген мұқтаждық көптеген себептерге байланысты туындап отыр. Мысалы, қандай кәсіпорын болмасын өздігінен базистік инновацияларды қаржыландыру тәуекеліне бара бермейді, жаңа технологияларда білікті мамандардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін оларды қайта даярлау курсынан өткізу керек, ондай тәжірибелер аз пайдаланылады. Себебі, әрбір қызметкерді шет мемлекетте жіберіп оқыту шығындарын өтеу кез келген кәсіпорынның қолынан келмейді. Инновацияны алғашқы жүзеге асыру шығындары өте жоғары болғандықтан, мемлекет осы тәуекелдікті жеке және шетелдік инвесторлармен тең немесе аз да болса, онда инвесторлардың да тәуекелге бел буу қарқыны артады.

Жалпы алғанда ғылыми зерттеулерді қаржыландыруда бірнеше субъектіні атап көрсетуге болады:

- Венчурлық компаниялар;
- Трансұлттық корпорациялар мен мемлекеттік емес коммерциялық ұйымдар;
- Мемлекет.

Қазақстан реформалар жылдарында венчурлік жобаларға инвестициялануы мүмкін болатын елеулі қаржы ресурстары жинақталады. Бірақ инвестициялық инфрақұрылымның жетілмеуі, кәсіпкерлік дағдының төмен деңгейі, ақпараттық желілердің жоғарғы венчурлік инвестициялауға жеке инвесторлардың қатысуына кедергі жасайды.

Елде венчурлік қаржыландыру институттарының құру – ғылым мен білімнің өзара байланысын қалыптастыру алғышарттарының бірі болып табылады. Қазіргі Қазақстан жағдайында венчурлық қорларға деген сенімділік артырып, олардың өзара қызметтерін нақтылап, инновациялық жобаларды шағын және орта кәсіпкерлермен бірлесе жүзеге асыру үшін мемлекеттік қолдаудың, ынталандыру шараларын іске асырудың рөлі өте жоғары.

Қазақстанда венчурлық бизнесті инновациялық жобаларды қаржыландыруға белсене тартуда 1-суретте келтірілген мемлекеттік қолдау шараларын іске қосу өз септігін тигізеді. Нақтырақ айтқанда венчурлік бизнесті жандандыру арқылы халықтың иелігіндегі бос ақша қаражаттарын тиімді жобаларға тартудың тиімді механизмдерінің бірі.

1-сурет – Венчурлік бизнесті ынталандыру

Келесі бюджеттен тыс қаражат көздерінің бірі – ірі ұлттық және трансұлттық корпорациялар мен мемлекеттік емес коммерциялық ұйымдар жетекшілік ететін кәсіпкерлік сектор. Кәсіпкерлік сектор – ұлттық инновациялық жүйенің маңызды құрылымдары ретінде тарихи қалыптасқан құрылым. Олар зерттеулердің бір уақытта қаржыландыра отырып, нақты өнімдер мен технологияларды, ғылыми нәтижелер мен өнертабыстарды өндіріске енгізіп, ғылыми-техникалық прогрестің негізгі бағыттары үшін өзіне экономикалық жауапкершілік алады.

БҰҰ-ның сарапшылары ТҰК «әлемдік нарықтың қозғаушылары» деп атаған. Әлемде дүниежүзі бойынша 810 000 филиалы бар 82000 астам трансұлттық компаниялар қызмет етеді. ТҰК көбі АҚШ (18 %), Ұлыбританияда (15%), Францияда (15%), Германияда (13%), Жапонияда (9%) орналасқан. Қалған елдердің үлесіне 30 проценті ғана тиесілі.

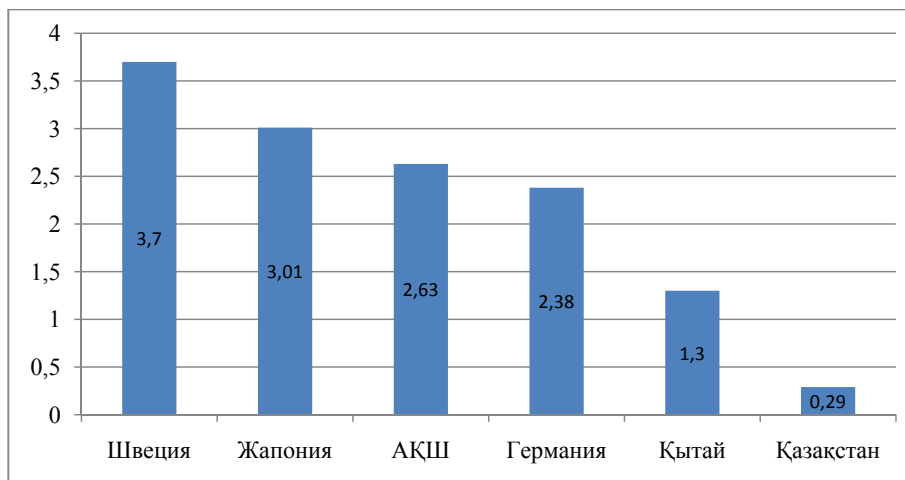
Трансұлттық компаниялардың даму тарихында олардың 2000 жылдан қазіргі уақытқа

дейін инновациялық технологияға негізделген аймақтық интеграция жағдайында дамуын атап өтуге болады. Трансұлттық компаниялар үшін танымал салалар – бұл:

1. Автоиндустрия (11%)
2. Мұнайды өндіру және қайта өңдеу (10%)
3. Фарма (9%)
4. Электроника (9%)
5. Электрлік, гидро және газ энергетикасы (8%)
6. Телекоммуникация (7%)
7. Азық-түлік, темекі индустриясы (7%)
8. Басқа салалар 39%.

Ғылыми зерттеулердің қаржыландыруға келесі бір маңызды институт ол – мемлекет болып табылады. Қазақстанда зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған шығындар жөнінде төменде ұсынылған суреттерді талдау нәтижесінен көруге болады.

Қазақстанның зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған шығындарының ЖІӨ-гі үлесін өнеркәсібі дамыған елдермен салыстырып көрелік (2-сурет).

2-сурет – Қазақстанның өнеркәсібі дамыған елдермен салыстырғанда зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған шығындарының ЖІӨ-гі үлесі

ЖІӨ-гі зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған шығындар үлесі бойынша, Қазақстанды басқа елдермен салыстыратын болсақ, ұсынылған 2-суреттен үлкен айырмашылықты байқауға болады.

Мемлекет тарапынан жүргізіліп жатқан қолдауларға қарамастан, Қазақстанда инновацияның дамуы экономиканы модернизациялау мен оның бәсекеге қабілеттілігін көтерудің көзі бола алмай тұр. Республикадағы модернизациялау мәселелерінің бірі инновациялық белсенді

кәсіпорындардың үлесінің аздығы болып табылады. ҚР статистика бойынша Агенттігінің мәліметтері бойынша 2011 ж. барлық қазақстандық кәсіпорындардың 8,0% құрады. 2004-2013 жж. инновациялық өнімдердің ЖІӨ үлесі елеусіз ғана көтеріліп, 2004 ж. 1,27% болса, 2013 ж. - 1,69% құрады.

Жоғарыда атап өткеніміздей, елімізде ғылыми-зерттеу тәжірибелік құрастыру жұмыстарын мемлекет тарапынан қаржыландыру басымдық иеленіп отыр. Оның қаржылары мен мақсатты

қорлардың гранттары негізінен іргелі зерттеулерді жүргізуге бөлінеді. Өнеркәсіптік кәсіпорындардағы инновацияларды қаржыландырудың негізгі көзі өз қаржылары мен тапсырыс берушінің қаржылары болып отыр. Әлеуетті тапсырыс берушілердің қаржыларының болмауы ғылыми зерттеу қызметтеріне деген сұраныстың төмендеуіне де өз әсерін тигізуде.

Қазақстандағы инновациялық қызмет технологиялық артта қалушылықты жоятындай теориялық та тәжірибелік те деңгейге жеткен жоқ. Шетелдерде инновациялық қызмет өнімдерін жүзеге асыруға ұлттық табыстың 20% көбі келеді екен. Қазақстанның да әлемдік қауымдастыққа тең құқылы серіктес жағдайында енуі үшін өзіндік ғылыми мектептері

басымдылық иеленетін космос, энергетика, биотехнология, химия, телекоммуникация мен байланыс салалары бойынша ғылыми даму бағдарламаларын дайындау қажет. Бұл отандық экономикамызға тікелей инвестицияларды пайдалану және мемлекеттік реттеудің сыртқы сауда, салық және таға басқа құралдарын қолдану негізінде жоғары қайтарымдылыққа қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Сөзімізді түйіндей келе, елімізде инновациялық экономиканың даму мәселелері ғалымдардың назарында екенін байқаймыз, дегенмен инновациялық қызметті дамыту мен жандандыру бойынша теориялық және әдістемелік бағытындағы жұмыстар әлі де дамыту мен тұжырымдарды қажет етеді.

Әдебиеттер

- 1 Руководство Осло по сбору и анализу данных по инновациям. Третье издание // Перевод на русский язык. Государственное учреждение “Центр исследований и статистики науки” (ЦИСН), 2006
- 2 Теоретические основы инновационной экономики: предпосылки, понятия, признаки, субъекты, взаимосвязи А.Р. Маннапов, Экономика и предпринимательство. – № 7, 2013. – 684-691
- 3 Ефремова М.В., Чайка А.А. Анализ инвестиционной политики Китая // Science Time. – №11. – 2014. 103-112 стр.
- 4 Гриффин Р., Пастей М. Международный бизнес. 4-е изд. / Пер. с англ. под ред. А.Г. Медведева. – СПб.: Питер, 2006. – 1088с.
- 5 Назарбаев Н.А. Стратегия радикального обновления глобального сообщества и парт-нерство цивилизаций. – Астана: АРКО, 2009. – 264с.

References

- 1 Rukovodstvo Oslo po sboru i analizu dannyx po innovacijam. trete izdanie // perevod na russkij yazyk. gosudarstvennoe uchrezhdenie “centr issledovanij i statistiki nauki” (cisl), 2006
- 2 Teoreticheskie osnovy innovacionnoj ekonomiki: predposylki, ponyatiya, priznaki, subjekty, vzaimosvyazi a.r. mannapov, ekonomika i predprinimatelstvo. – № 7, 2013. – 684-691
- 3 Efremova M.V., chajka A.A. analiz investicionnoj politiki kitaya // science time. – № 11. – 2014. 103-112 str.
- 4 Griffin r., pastej m. mezhdunarodnyj biznes. 4-e izd. / per. s angl. pod red. A.G. Medvedeva. – Spb.: piter, 2006. – 1088s.
- 5 Nazarbaev N.A. strategiya radikalnogo obnovleniya globalnogo soobshhestva i partnerstvo civilizacij. – Astana: arko. – 2009. – 264 s.

